HANDLEIDING
VOOR DE LEERKRACHT

DURF TE LEREN!

Deze Digi-doener is de derde in een serie van vijf waarin de Johan Cruyff Foundation centraal staat. De Johan Cruyff Foundation omschrijft haar missie als volgt: "Ieder kind verdient een gezonde toekomst. Daar helpen sport en spel bij. Want bewegen is belangrijk voor een goede en gezonde ontwikkeling. Het maakt kinderen fitter, leert ze met elkaar om te gaan en helpt bij hun persoonlijke ontwikkeling. Met de Cruyff Courts, Schoolplein14 en sportprojecten voor kinderen met een beperking willen we kinderen stimuleren meer te bewegen."
Het uitgangspunt van deze lessen is het maken van een koppeling tussen techniek en ict enerzijds en bewegen en sporten anderzijds. Hierbij zullen de "14 regels van Johan Cruijff" geclusterd aan bod komen in verschillende deelthema's.

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren dat het leren van iets nieuws beter gaat als ze niet alleen instructie lezen of horen, maar ook kijken naar een instructiefilmpje, het zelf doen of het anderen uitleggen. Ook leren ze wat de verschillende voorwaarden zijn om tot leren te komen. De les heeft zowel doe- als praatopdrachten en is daardoor afwisselend en interactief.
Totale duur: 1 uur

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT

Zo zetten multimedia designers de skills uit deze les ook in om voor bedrijven video's te maken. In Nederland zijn inmiddels veel van dit soort bedrijven en bedrijfjes gevestigd. De opleiding CMD (zowel op hbo als mbo-niveau) leidt op voor banen in deze sector.

LESOPBOUW

- Introductie: Ervaren dat het leren jongleren met drie ballen door alleen lezen van instructie niet goed gaat (10 min)
- Verdieping: Kennismaken met de voorwaarden om tot leren te komen en de verschillende manieren waarop je kunt leren. Ervaren dat je meer leert van zelf doen en voordoen voor anderen (15 min)
- Doen: Kiezen uit verschillende instructiefilmpjes en aan de slag met oefenen. Of zelf een instructiefilmpje maken. Wie durft de uitdaging aan te gaan? (25 min)
- Afronding: Terugkijken op de les. Koppeling naar de Johan Cruyff Foundation: Welke van de 14 regels kwamen deze les aan bod? Uitspraak van Cruijff over het leren van nieuwe dingen (10 min)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van te voren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrief
- Digi-bord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord
- Zorg voor voldoende (tennis)ballen of pittenzakjes om klassikaal het jongleren met drie ballen te kunnen proberen (drie ballen per groepje van vier leerlingen, zie introductie)
- Bepaal zelf of je de challenge met de klas aangaat (slide 6, suggestie 1). In dat geval kopieer je ook het contract in de bijlage.
- Bepaal zelf of je de leerlingen zelf instructiefilmpjes wil laten maken (slide 6, suggestie 2), bekijk in dat geval het materiaal op de site https://www.mediawijsheid.nl/youtube/

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerndoel vak	21st century skills
1 De werking en het (creatieve) gebruik van digitale technologie DG3.1 Interactie en creatie met digitale technologie.	**1 Mediawijsheid** De leerling past media toe bij het delen van kennis.	**1 Beweging** inschatting maken van eigen bewegingsmogelijkheden.	**1 Samenwerken**
	2 Informatievaardigheden De leerling kan een selectie van bruikbare informatie maken.	**2 Mens en samenleving** De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.	**2 Zelfregulering**

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2019 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Liesbeth Mol en Jenya Krul, in samenwerking met Johan Cruyff Foundation.

INTRODUCTIE

Openingsslide

Slide 1, Doen

Vertel: In je lesbrief staat een stukje tekst. Lees dat eens door. Snap je wat er staat? Zou je nu kunnen jongleren met drie ballen? Wat mis je? Wat doe jij als je iets nieuws wil leren?

VERDIEPING

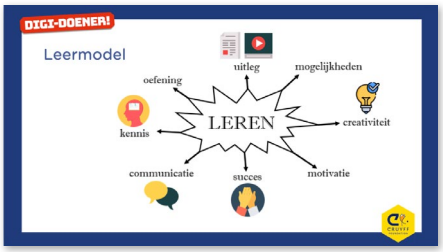
Slide 2, Luisteren

Bron beeld: Juflies

Vertel: Er is veel onderzoek gedaan naar hoe we nieuwe dingen leren. Wetenschappers hebben het dan meestal over kennis, maar het is ook best toe te passen op vaardigheden zoals het leren jongleren. Vraag bij elk onderdeel aan de leerlingen of ze daar uitleg bij kunnen geven, misschien ook met een voorbeeld.

1. Motivatie: hoe graag wil je het kunnen
2. Mogelijkheden: ben je er lichamelijk of geestelijk toe in staat
3. Kennis: wat moet je erover weten
4. Uitleg: wat is de nieuwe stof of hoe moet je iets doen
5. Communicatie: praat er met anderen over
6. Oefening: blijf steeds maar weer oefenen, volhouden hoor
7. Creativiteit: kun je het ook op een andere manier doen
8. Succes: je leert makkelijker als je successen behaalt

Vraag aan de klas: Wat is voor jou het allerbelangrijkste om te kunnen leren? Laat een paar leerlingen antwoord geven.

Slide 3, Praten met de klas, doen

Bron: Juflies

Vroeger werd vaak een leerpiramide gebruikt om te laten zien hoe we leren. Tegenwoordig denkt men dat dat niet klopt. Het werkt niet voor iedereen hetzelfde, het is een gemiddelde. Ook maakt het natuurlijk uit wát je wil leren, het leren van een taal werkt bijvoorbeeld bij de meeste mensen totaal anders dan leren metselen.

In je lesbrief staat zo'n piramide ook, vul hem maar eens in voor jezelf en denk daarbij aan het leren van een sport of iets anders dat je met je lijf doet (dansen, jongleren). Op welke manier leer jij dan het meest? Dat zet je in het paarse vak. Waar je het minst van leert zet je in het rode vak.

Vergelijk hem dan eens met de kinderen in je groepje. Je zal zien dat ze niet allemaal hetzelfde zijn.

Vraag aan de leerlingen: Wat heb JIJ nodig om iets nieuws te leren? Denk daarbij aan de sport die je doet of bijvoorbeeld hoe je hebt leren zwemmen.

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2019 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Liesbeth Mol en Jenya Krul, in samenwerking met Johan Cruyff Foundation.

Slide 4, Luisteren

Vertel: Dit is een voorbeeld van een instructievideo. Tegenwoordig wordt daar veel gebruik van gemaakt. Zo staan er in veel lesmethodes van de basisschool dit soort filmpjes en ook gebruiken kinderen op de middelbare school filmpjes bij het leren van hun lessen. Er zijn niet alleen filmpjes te vinden over schoolvakken, maar bijvoorbeeld ook over het repareren van je laptop, het leren van de handstand of trucjes met je skateboard. Vraag aan de leerlingen of zij al wel eens wat geleerd hebben op sportgebied door middel van een instructievideo. Laat een paar leerlingen antwoord geven.
Daarnaast wordt VR steeds meer gebruikt voor het geven van instructie of het leren van nieuwe vaardigheden. Vraag aan de leerlingen: Wie kan uitleggen wat VR is? Laat een leerling antwoord geven. Vraag daarna: Waar zou jij de VR-bril voor gebruiken als het gaat om iets nieuws leren?

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT

Slide 5, Handig om te leren om...

Vertel: Het maken van een instructievideo wordt niet alleen door amateurs gedaan... Het is ook gewoon werk! Grote bedrijven laten filmpjes maken om te laten zien hoe hun producten gebruikt moeten worden, maar ook om uit te leggen waarom ze de producten op een bepaalde manier maken. Die filmpjes worden gemaakt door bedrijven die gespecialiseerd zijn in het maken van verschillende media. Wil je dat later ook doen? Dan zou je een Communicatie en Multimediadesign opleiding kunnen volgen. Daar leer je alles over verschillende media en het ontwerpen en maken van bijvoorbeeld reclame- of instructiefilmpjes. Dat doe je nooit alleen maar altijd samen in een team. Hierin weet de één veel over het onderwerp terwijl de ander verstand heeft van camera's en de belichting of van het monteren van het filmpje.

DOEN

Slide 6, Doen

Vertel: Jullie gaan nu zelf aan de slag. Maak een top 3 van dingen die je met je lijf kunt doen, die jij wel zou willen leren. Zet die in je lesbrief. Ga dan op zoek naar instructiefilmpjes op YouTube. Kun je geen filmpje vinden? Misschien is er iemand in de klas die het jou kan leren?
Heb je geen idee wat je zou willen leren? In je lesbrief staan zes QR-codes van instructiefilmpjes als inspiratie. Scan de QR-code met je mobiel of iPad en bekijk het filmpje. Ga daarna aan de slag met het oefenen van jouw activiteit!

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2019 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Liesbeth Mol en Jenya Krul, in samenwerking met Johan Cruyff Foundation.

Suggestie 1: Ga met de kinderen de uitdaging aan! Maak er een challenge van: als leerlingen de door hen gekozen activiteit binnen een door jou vastgestelde periode kunnen, dan verdienen ze bijvoorbeeld een half uur vrije keuze op een dag. Wie van de leerlingen durft de uitdaging aan?

Suggestie 2: Je kunt de kinderen er ook voor laten kiezen om een eigen instructiefilmpje te maken van iets waar ze zelf heel goed in zijn. Dat filmpje zouden ze dan via YouTube kunnen delen. Bij deze activiteit is het belangrijk dat je aandacht besteedt aan mediawijsheid. Mag de leerling van de ouders filmpjes op YouTube zetten? Heeft de leerling al een eigen account? (Officieel is de minimum leeftijd in Nederland 16 jaar.) Hoe staat dat account ingesteld, kan iedereen die filmpjes bekijken of zijn ze alleen voor degene die de links van de filmpjes krijgt? Je zou dit filmpje kunnen laten zien: https://www.youtube.com/watch?v=vqypApWOd_Q
en meer informatie is te vinden op deze site:
https://www.mediawijsheid.nl/youtube/

AFRONDING

Slide 7, Luisteren

Vertel: Je weet nu hoe leren in elkaar zit: wat de voorwaarden zijn om te leren en wat bij jou het beste werkt. Je hebt ervaren dan alleen het lezen van een instructietekst voor veel mensen niet genoeg is om iets nieuws te leren.
Johan Cruijff was een beroemde voetballer en ook hij vond het leren van nieuwe dingen belangrijk. Hij stond bekend om zijn geweldige bewegingen op het voetbalveld.
Laat de leerlingen nu een klein stukje van het filmpje op de slide zien.
Vertel daarna: Een uitspraak van Johan was: “Ik juich altijd initiatieven toe, zelfs de verkeerde.” Wie weet wat het woord initiatieven betekent? Antwoord: de eerste stap, zonder afwachten iets doen.
Wat zou hij bedoeld hebben met die uitspraak? Antwoorden kunnen zijn: als je geen initiatieven neemt dan leer je nooit nieuwe dingen, als je geen fouten durft te maken leer je ook niks.

Slide 8, Luisteren

Vertel: In de eerste twee lessen van dit thema heb je al kennisgemaakt met de 14 regels van Johan Cruijff. Ook deze les stond in het teken van deze regels. Welke twee regels denk je dat in deze les centraal stonden? Antwoord: 5 en 12.

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2019 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Liesbeth Mol en Jenya Krul, in samenwerking met Johan Cruyff Foundation.

BIJLAGE 1 – CHALLENGE

De Challenge!
Durf jij de uitdaging met jouw leerkracht aan te gaan?
Zet dan hieronder de afspraak die je met je leerkracht maakt.
Zet allebei je handtekening eronder en bewaar dit blad goed.

CONTRACT

Wat ga ik leren?	
Hoe lang of hoe vaak wil ik dat kunnen?	
Wanneer wil ik dat kunnen?	
Wat win ik als dat lukt?	
Handtekening van jou en van je leerkracht:	

..... (naam leerling)

..... (naam leerkracht)

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2019 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Liesbeth Mol en Jenya Krul, in samenwerking met Johan Cruyff Foundation.